

kan ik niet alleen in substantie uw oordeel over bedoelde weigering van het kerkgebouw onderschrijven, maar ik verblijd er me in, dat de *Heraut* in deze teedere kwestie zich aldus uitspreekt.

Het steekt zoo gunstig af bij hetgeen we ten dezen, helaas! zoo dikwijls te zien en te hooren krijgen, en is olie op de brand.

Uw schrijven was mij te aangenaam, wijl ik enkele weken geleden ambtshalve geroepen was, advies en stem uit te brengen over een vraag om het kerkgebouw tot bovengenoemd doel, en toen in hoofdzaak om dezelfde reden en met dezelfde woorden voor inwilliging van die vraag kon adviseeren en stemmen.

Als algemeene regel verdient m.i. de door u gegeven wenk, in 't belang van school en kerken beide, alle behartiging.

Toch zal u, dunkt me, toestemmen dat ook deze regel uitzonderingen toelaat, en dat elk bijzonder geval van „weigering“ naar lokale omstandigheden en toestanden moet worden beoordeeld.

Voor hen, die de praktijk van 't leven kennen, behoeft dit niet gezegd en allerminst nadere toelichting; maar er zijn anderen, zeker ook onder uw lezers, voor wie dit niet geheel overbodig is.

Het klinkt toch zoo hard, dat het kerkgebouw aan leden der Kerk wordt geweigerd voor meer genoemd doel; schijnbaar heeft er verongelijking plaats en maakt men marclaren.

Doch dit is, zoo al niet in alle, dan toch in de meeste gevallen ook niet meer dan schijn.

De vergelijking die men maakt tusschen de propaganda voor de Theol. school en die voor de Vrije Universiteit, gaat niet op. De gevallen staan niet gelijk. Eerstgenoemde „Inrichting“ gaat uit van de kerken, laatstgenoemde van een vereniging.

Wanneer nu de kerkeraden van de meerdere vergaderingen een aanschrijving ontvingen, gelijk 6 à 7 jaren geleden, om de propaganda voor de Theol. school ter hand te nemen, op de manier bijv. als de vereniging voor H. O. op geref. grondslag dat doet door de plaatselijke comités, dan zouden de gevallen gelijk staan, en dan zou er onrecht geschieden en de leden der kerk zouden zich billijk geërgerd gevoelen, in geval zulk een aanschrijving door eenigen kerkeraad werd ter zijde gelegd en het kerkgebouw gesloten hield voor de Theol. school, terwijl men dit wel opende voor de Vrije Universiteit.

Maar zoo staat de zaak niet. De Theol. school is de „Inrichting“ der kerken. Deze hebben nu bijna een halve eeuw haar verzorgd, en zij zullen dat blijven doen. Voor het tegendeel is geen bewijs. Haar Penningmeester verklaart, dat de schoolkas niet ongunstig staat. Geen slecht tekenen dus.

Wanneer nu een kerk finantieel niet bijzonder sterk is en de behoeften in eigen kring vele zijn, is het dan te verwonderen dat haar kerkeraad niet bijzonder genegen is sprekers voor haar te laten optreden om contribuanten te werven voor de school? Doet hij onrecht, als hij weigert?

Maar er is meer. Er werpt zich een „vereniging op tot steun en instandhouding der Theol. school“, blijkbaar niet alleen wortelend in liefde voor de school, maar voor een goed deel in kerkelijke sympathieën en antipathieën. „'t Zijn vooral de voorstanders van de Vrije Universiteit“, zegt men, „die den ondergang der school zoeken. De school is niet veilig meer in handen der kerk, der kerkelijke organen, der Curatoren; de leden moeten bearbeid en opgewekt worden, om te behartigen wat het hunne is.“ etc.

Moet nu een kerkeraad, die de school waarlijk een goed hart toedraagt, een vereniging als voornoemd, die verklaart „zelfstandig“ naast den kerkeraad te willen staan, maar laten ge worden en steunen in haar streven, door de kerkeuren voor haar te ontsluiten, terwijl men weet dat de gemeente genoeg doet en bereid is meer te doen wanneer er behoefte is?

De zaak wordt echter bedenkelijker, waar zulk een vereniging in stille eenvoudige leden der kerk beweert om straks, als de Generale synode weer saamkomt en de zaak der „op-leiding“ weer ter hand mocht nemen, haar te kunnen wijzen op een groot getal dat de „eigen inrichting“ wil behouden... Meer dan genoeg, om uw lezers, mijnheer de Redacteur, te doen verstaan, dat sommige kerkeraden waarlijk niet zonder reden het kerkgebouw weigerden. Zij stonden voor de vraag: „wie zal wijken: het Bestuur van zulk een locale vereniging of de kerkeraad?“ en die vraag klemte te meer, als zulk een kerkeraad in de overtuiging leeft, dat zulk een vereniging school en kerk beide schaadt.

Intusschen blijf ik er bij, dat de kerken wijs doen, waar een vereniging niet al te arrogant optreedt, wanneer ze uw weeken behartigen.

Maar gelukkig acht ik die kerken, die voor zulke heroeringwekkende verenigingen be-waard blijven. Men gevoelt terstond, dat ze het beginsel van scheuring in zich dragen. 't Is daarom, dat er niet genoeg nadruk op gelegd kan worden, dat zij, die de oprichting van zulke verenigingen drijven, hoog spel spelen. Zij zijn oorsaak, dat eenvoudige leden van de „eigen Inrichting“ een geloofsartikel maken en deswege nu reeds sommige kerken verdoelen. Is dat geen zonde voor God?...

Genoeg. Dat de kerken waken en met vroed beleid optreden, biddende, dat wederzijdsche waardeering worde betracht en 's Heeren kerk in liefde bloei.

U dankende voor de opname dezer regelen, mijnheer de Redacteur, met heilbede, Hoogachtend

Uw dw. dn. en br.
ECCLESIAEPHILUS.

Gereformeerde Gezondheid

Gereformeerde Kerken.

BEDANKT: Warns en Schar, J. Schoonhoven, te Noord-Scharwoude. — Herwijnen, J. C. C. Voigt, te Raamsdonk.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Utrecht, (vac J. C. Verhoef) Dr. A. J. Th. Jonker, te Heemstede. — (Vac. Dr. B. van Meer) Dr. J. P. de Bie, te Kethel. — Maasland, J. Jaarsma, te Balk. — Huizen, G. H. Beekenkamp, te Benthuisen. — Ten Boer, G. Nuis M., cand. te Groningen. — Ter Heyde aan Zee en te Nieuw Beijerland, J. F. Lijzen, cand. te Utrecht. — Zuid wold, E. B. Knotterus, te Nijmegen. — De Wijk en IJhorst, G. J. F. Langen, te Nieuwendam. — Ossendrecht, W. G. Oudegeest, te Rhenvoet en Gellicum. — Eijden, W. Beekhuis, te Olat. — Kamperveen, D. E. J. Hupkes, te Genemuiden.

AANGENOMEN: Delfzijl, W. A. Vermeer, te Zwolle. — Ankeveen, J. F. Lijzen, cand. te Utrecht. — Deurne, C. Diehl, te Ochten.

BEDANKT: Abbebroek, H. T. de Graaf, te Marum.

Advertentiën.

ONDERTROUW:
J. WIELENGA
EN
M. DE JONG.
Gauze, 26 April 1904.
Sneek.

Heden ontliet zacht en kalm, onze ge-liefde Moeder en Behuwdmoeder, Mevrouw
WILHELMINA HENDRIKA
VAN DER LINDEN,
Weduwe van den Heer HENRICUS HÖVEKER,
in den ouderdom van ruim 89 jaren.

E. J. C. HÖVEKER,

Wed. J. Ph. van der Land, Rotterdam.

C. J. WORMSER—HÖVEKER, Amsterdam.

J. A. WORMSER, Amsterdam.

Amsterdam, 23 April 1904.

Besoeken van rouwbeklag kunnen niet afgewacht worden.

Voor Long- en Teringlijders.

Bij den Uitgever K. LE COINTRE te Middelburg is verschenen een belangrijke brochure van DALMANITHA, over:

De roeping der Kerk inzake de oprichting van een Chr. Sanatorium voor on- en min-vermogenende toringlijders.

Daarin wordt door der zake kundige mannen aangetoond: dat tuberculose, als zij als long-tering optreedt, in een Sanatorium blijvend kan worden genezen. Op welke wijze de tuberculose der longen of de longtering kan worden genezen. Wat een modern Sanatorium voor longlijders is, enz. enz.

Prijs 40 Cent.

Na ontvangst van het bedrag volgt franco toezending.

Vrije Universiteit.

ADMISSIE-EXAMEN.

Het eerstvolgende EXAMEN ter toelating tot de lessen aan de Vrije Universiteit gegeven, zal D. V. worden afgenomen omstreeks 1 Juli a.s. Hun, die zich daaraan wenschen te onderwerpen, worden verzocht, zich met opgave van ouderdom, woonplaats en der faculteit, waarin zij wenschen te studeren, schriftelijk aan te melden bij den ondergeteekende, vóór of op Zaterdag 25 Juni a.s.

Daarbij worde herinnerd aan het volgende Senaatsbesluit betreffende het Hebreeuwsch:

„Aan hen, die tot de colleges in de Hebreeuwsche taal en de Bijbelsche antiquiteiten wenschen te worden toegelaten, zal, na gunstigen uitslag van het Admissie-Examen, een afzonderlijk examen worden afgenomen in de eerste beginselen der Hebreeuwsche taal, waaruit zal moeten blijken, dat de candidaat met behulp van het woordenboek een paar ver en Hebreeuwsch grammatisch kan ontsleiden en vertalen. Aan dit examen moeten zich onderwerpen allen, die tot de colleges in de Hebreeuwsche taal en de Bijbelsche antiquiteiten wenschen te worden toegelaten, dus ook zij, die met gunstigen uitslag het eindexamen aan een Gymnasium of voor de Staatscommissie hebben afgelegd.“

De dec. der lit. fac.,
Dr. J. WOLTJER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering,

gevestigd te

Amsterdam, Keizersgracht 547-549,

sluit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

GEREFORMEERD GYMNASIUM TE KAMPEN.

Het eerste Admissie-Examen zal gehouden worden in de tweede week van de maand Juli. Tot het verkrijgen van inlichtingen over de eischen van het examen, over kosthuizen, enz., enz., wende men zich tot den ondergeteekende.

Dr. JOHs. KAPTEYN,
Rector.

VERSCHEENEN:

VIER UWE VIERDAGEN.

Nieuwe meditatieën voor de Christelijke feesten,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Ingenaaid f 1.90; in stempelband f 2.40.

Amsterdam.
Pretoria.

BOEKHANDEL

VORHEEN
HÖVEKER & WORMSER.

1 Week's Patente Ötlingen (Baden)

Tischleindeckdich

Het versch bewaren van Vruchten en Groenten

in wijdmoudglazen met automatische sluiting, zonder beugel of schroef, zowel voor huiselijk gebruik als in het groot, door middel van Weck's Sterilisator.

Uitvoerige werkcrepten op grond van eigen ervaring worden er bij verstrekt. Inlichtingen aan het Depot en proefstaten te Bloemendaal (N.H.), waar ook steeds gevulde monsterglazen in voorraad zijn en bezoekers gaarne ontvangen worden.

Zich aan te melden bij D. DE CLERCQ, Bloemendaal, daalshweg 227, Bloemendaal.

Alleen de glazen met het geleponeerde merk „Frishhaltung“ zijn echt. — Let op namaak.

VERSCHEENEN bij L. C. G. MALMBERG, Nijmegen:

VAN DEN SINAI.

Kijkjes in hedendaagsche Bijbelvragen,

door J. P. VAN KASTEREN, S. J.

Groot 8° formaat; fraai gedrukt; 90 bladz. in stevigen omslag. Prijs 75 Cent; franco per post 85 Cent.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN, DAMRAK 60 en DAM 15-17.

Kopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Aan de leden dezer Vereeniging voor 1904 is verzonden:

CAROLINE ATWATER MASON,

De Lelie van ons Vorstenhuis.

Uit het Engelsch vertaald

DOOR

H. S. S. KUYPER.

Prijs ingen. f 2.90, in stempelband f 3.50.

De leden dezer Vereeniging betalen jaarlijks f 5.— en ontvangen daarvoor van elke in dat jaar verschijnende uitgave der Vereeniging een exemplaar gratis, tot een gezamenlijke waarde van minstens f 5.— Zoo werd hen dit jaar reeds toegezonden: Bettex „Beschaving“, terwijl thans bovengenoemd boekwerk volgt, benevens wat verder in 1904 zal verschijnen. Voorts heeft ieder lid recht om in den loop van het contributiejaar uit den catalogus der Vereeniging ingenaalde boeken tot een bedrag van f 5.— te ontbieden. Ieder lid betaalt dus f 5.— en ontvangt voor minstens f 10.— boeken.

Men vrage den catalogus aan.

Amsterdam.
Pretoria.

BOEKHANDEL
VORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

Gevestigd te GRONINGEN.

OUDE BOTERINGSTRAAT No. 72, hoek MUURSTRAAT.

Telefoon Intercommuniaal No. 674.

Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WTEWAALL VAN STOUTWEGEN, H. LUKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, Jhr. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.

Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,

koers 99½ pCt. in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te Amsterdam de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207 (Hilversum, Torenlaan 5b); te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

IS VERSCHENEN:

Calvinisme. Geheel-Onthouding. Neo-Malthusianisme.

DOOR

Dr. RIJK KRAMER.

Prijs f 0.50.

Leiden. D. DONNER.

Belangrijk voor ieder Nederlander

Bij HÖVEKER & WORMSER te Amsterdam is ter perse:

Vijf en twintig jaren

van de

Anti-revolutionaire Partij in Nederland.

1876-1901.

DOOR

R. C. VERWEIJCK.

Een boek geraamd op ten minste 40 vel royal druk, met honderden portretten, actestukken enz., geschreven door den man, die als redacteur van „De Standaard“ en als adjunct-secretaris van het Centraal-Comité voor A.-R. Kiesverenigingen die geheele geschiedenis in het hart der beweging heeft medegemaakt.

Prijs ongeveer 15 CENTS per vel.

Meer dan 50 vel wordt niet berekend.

Reeds nu is de in teekening opengesteld.

LEERPLAN voor de Scholen met den Bijbel.

BEWERKT DOOR

H. LANKAMP,

Hoofd eener Christelijke School te Amsterdam

Uitgegeven namens de Commissie volgens Art. X van de Statuten van den Schoolraad voor de Scholen met den Bijbel.

te GEDEELTE.

BIJBELSCH- KERK- en ZENDINGSGESCHIEDENIS,

Prijs f —.90.

te GEDEELTE

GESCHIEDENIS DES VADERLANDS,

Prijs f 1.50.

TIJDTAFEL

VAN DE

GESCHIEDENIS DES VADERLANDS, in drie leerkringen,

DOOR

H. LANKAMP,

Hoofd eener Christelijke School te Amsterdam.

Prijs f —.15.

Amsterdam. BOEKHANDEL

VORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Is er voor een Christelijk onderwijzer plaats aan eene neutrale onderwijsinrichting?

DOOR

T. VAN DER KOOY Dz.,

Hoofd der Christelijke school te De Krim (O.).

Prijs f 0.20.

BOEKHANDEL

VORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam—Pretoria.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten:

Door den heer D. van Pelt te Zwijndrecht, van wijlen Mevrouw Bakker—Knoll f 100.

Aan Contributien:

Door het Local Comité te Rotterdam f 440; door Ds. W. B. Renkema te Rijnsburg f 25.50; door den heer C. E. Plugge te Amsterdam f 1; door den heer A. J. Vosselman te Scherpenzeel f 18.50; door den heer P. van Reenen te Ede f 127.50.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit): Van de Geref. kerk te Vlaardingen B f 25.53; van idem te Bolnes f 21.76; van idem te Brussel f 27.35; van idem te Ridderkerk f 5.40; van idem te Zaamslag B f 4; van idem te Delft (1/2 col.) f 24.47.

Aan Schenkingen:

Door den heer D. J. Krekel te 's-Gravenhage, van de Zondagschoolvereen. „De Waarheid“ zal U vrijmaken“, Joh. 8: 32 f 7.50.

S. J. SEEFAT,

Hilversum.

Penningmeester.

Dit blad wordt
Bijdragen van
dit blad betref-
aan de ADHEB
Inzendingen,
kunnen voor h

Dan

H

Verstaan
in enger zin
uitwendige n
juist daarin
eeredienst en
bonden, relig
De religie
Een zaak
de waarnem
Als godsvr
een gesteld
dienen in u
mand van t
woorden en
kan maken
schijnlijkhe
Wel ontst
meenschaps
religieuze ov
schap. Wel
tegenover el
lijk belijden
ge, zoolang
omstoot me
heid niet tw
zelfs voor l
geloof wat
over dat ve
kerheid alle
noot waar
medemensc
alleen aan b
ook der har
De eered
enger zin, v
of het dien
voor uw ge
roep, uw ve
zeer als va
wel te ond
neming uwe

Nu is he
ook over u
goed en slec
De zedelijk
schen toch
laten, en het
wat de men
zelf altijd v
wij ingaan
Maar ook v
zigt, dat h
overeenkom
van Gods g
gehoorzame
verkeerd te
schen. Dan
doen, gelij
affiet toen
een godslav
vraat en w
Maar wij
ling onze
verkeerd k
wij het ric
vaak van
het, bij de
ren, vooral
baarden wi
Ook voo

Nu vond
van het tw
voor onzen
Zijn wil aa
tot de aa
vereering;
moet drag
hebben, m
religie moe
dezer vere
eenkomstig
In onze
op, wat het
eeredienst
ander. Ee
de verschil
nadeverbo
der zonde
haar gronc
van die bi
evangelie
de Midde
Op een
door Zijn
lofte, dan
ook in het
Anders
bevolen h